

T.C.
TEKİRDAĞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ

A KİTAPÇIĞI

2018-2019 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI TÜRKÇE DERSİ 5. SINIF 1. DÖNEM ORTAK SINAVI

Adı ve Soyadı :

Okulu :

Sınıfı :

Öğrenci Numarası :

SORU SAYISI : 25

SINAV SÜRESİ : 40 Dakika

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

- 1- Öğrenciler sınav kurallarına ve salon görevlilerinin tüm uyarılarına uymak zorundadır.
- 2 - Sınıf öğrenci yoklama listesinde belirtilen sınıfta ve sıra numarasında oturunuz.
- 3- Soru kitapçığının sayfalarını kontrol ediniz, baskı hatası var ise değiştiriniz.
4. Kitapçık türünü cevap kâğıdındaki ilgili alana kodlayınız.
5. Cevap kâğıdı üzerindeki kodlamaları kurşun kalemle yapınız.
- 6- Soru kâğıdında yapılıp cevap kâğıdına işaretlenmeyen cevaplar geçersiz sayılacaktır.
- 7-Sınav evrakını tam teslim etmeyenlerin sınavı geçersiz sayılacaktır.

OTOBÜSTE

Otobüsün arka tarafında yer bulun-
caya kadar üç kişinin ayağına bastım. Her
seferinde de dönüp "Affedersiniz." demeyi
ihmâl etmedim. Sıkıntıdan alнімda ter
damlacıkları büyümüştü ama düşmeden
durabilecek bir konuma gelebilmişim. Bir
"Ohhh!" çekip terimi mendilimle silmeye
koyuldum. Otobüsümüz, âdeta kilitlenmiş
olan bu şehir trafiğinde güçlükle yol alıyordu.
Her durup kalkışta birinin üzerine yıkılmamak
için dişlerimi sıkıyor, tutduğum demire
sanki parmaklarımı geçiriyordum. Gözüm
koltuklardan birine ilişti birden. On on iki
yaşlarında bir çocuk kucağındaki okul
çantasıyla upuzun oturuyordu. Bunca
yaşının güçlükle ayakta durabildiği otobüste,
küçük bir çocuğun böyle kayıtsızca oturması
ayıbıma gitmişti. Böylesi utanç verici
görüntülerle son yıllarda daha çok yüz yüze
geliyordum ama bu görüntülere alışamı-
yordum bir türlü. Toplumda her çocuk benim
çocuğumdu sanki ve onlardaki saygı
noksanlığı onlardan çok benim ayıbımdı. Bu
duygularla **durduğum yerde ufaldığımı
hissettim.**

1, 2, 3 ve 4. soruları "Otobüste"
metnine göre cevaplayınız.

1. Metindeki altı çizili kelime grubunun
cümleye kattığı anlam hangisinde vardır?

- A) Düzenli çalışması sayesinde derslerinde epey
yol kat etmişti.
B) Gittikleri pazarda kalabalıktan ilerlemeleri
zorlaşmıştı.
C) Ülkemizin gelişmişlik seviyesinin artmasında
eğitim önemlidir.
D) Günlerdir işleri bitirmeye çalıştı ama bir arpa
boyu yol alamadı.

A

2. Otobüsteki kişinin utanmasına sebep
olan nedir?

- A) Toplu taşıma araçlarının çok kalabalık
olması
B) Otobüste yaşlılar için özel oturma
yerlerinin olmaması
C) Genç nesillere bazı değerlerin eksik
verilmesi
D) Şehirlerdeki trafik sorununa çözüm
bulunamaması

3. Metinde koyu verilmiş kısmın yerine
gelebilecek en uygun deyim hangisinde
kullanılmıştır?

- A) Sanki yer yarıldı da içine geçti, tokamı bir
türü bulamıyorum.
B) Ardı ardına yaptığı hatalar gözümden
düşmesine sebep oldu.
C) Onu öyle görünce sanki yer yarıldı da
yerin dibine geçtim.
D) Söyledikleri karşısında "Küçül de cebime
gir." dedi.

4. Tabloda verilen cümlelerde mecaz
anlamlı sözcüklerin bulunduğu
kutucuklar siyaha, gerçek anlamlı
sözcüklerin bulunduğu kutucuklar beyaza
boyanacaktır. Buna göre tablonun son
hâli nasıl olur?

1-Terimi mendilimle
silmeye çalıştım.

2-Yıkılmamak için
dişlerimi sıkıyorum.

3-Tutduğum demire
sanki parmaklarımı
geçiriyordum.

4- Böylesi utanç verici
görüntülerle daha çok
yüz yüze geliyordum.

A)

B)

C)

D)

A

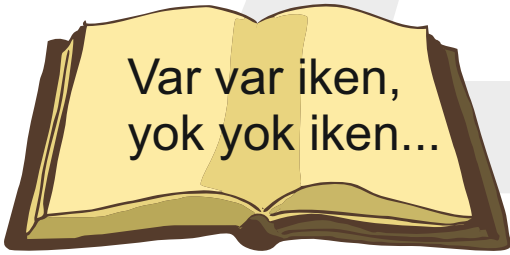
5. “Masalı hikâyeden ayıran temel özellik, masalın gerçek dışı öğeler içermesidir.”

Ayça, bu bilgi ışığında bir masal yazmak istemektedir. Buna göre Ayça, yazısının içerisinde hangisini kullanırsa metni masal özelliği taşır?

- A) Şato
- B) Orman
- C) Kurbağa
- D) Peri

6. Aylin, rüyasında denizin ortasındaki bir salda tek başına kürek çektiğini görmüştür.

Nereye gideceğini bilmeden ilerlerken ansızın bir fırtına çıkmış ve onun zor durumda kalmasına sebep olmuştur. Bu sırada sudan bir yunus çıkmış ve Aylin'e korkmamasını, kendisiyle deniz ülkesine gelirse güvende olacağını söylemiştir. Aylin yunusun teklifini kabul edip suya atladığı anda uyanmıştır.

Aylin rüyasında gördüklerini defterine aktarmıştır. Yazısının türü hangisi olabilir?

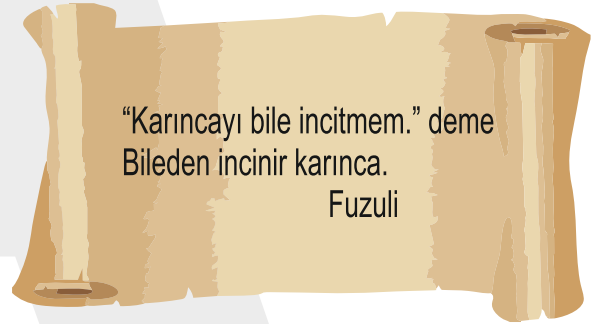
- A) Masal
- B) Fabl
- C) Hikâye
- D) Haber Yazısı

7. Bazen tek başımıza işlerimizi yapabilmek için gücümüz yeterli olmaz. Bazı konularda her ne kadar çırpınıp mücadele de etsek bir destek ararız. Böyle durumlarda “Hadi bir el atın bu işe!” der, yükümüzü paylaşıyoruz. Belki de bize dağ gibi görünen bir işi hallediveririz hemencecik , böylelikle içimiz ısınır çevremizdekilere.

Metnin konusu nedir?

- A) Paylaşmanın önemi
- B) Yardımlaşmanın faydası
- C) Mücadele etmenin sonucu
- D) İletişimin hayatımızdaki yeri

8.

Yukarıdaki söz sanatının özdeşi (aynısı) hangisinde vardır?

- A) Haksızlıklar karşısında aslan kesilirdi.
- B) Kuş gibi süzölmek isterdi gökyüzünde.
- C) Dalı kırılan fidan da çocuklar gibi ağlar.
- D) Karınca gibi çalışıyordu tarladaki işçiler.

9.

ÇOCUK

Çocuk baş tacımızdır,
Şifa ilacımızdır,
Tükenmez gücümüzdür
Çocuk evin şenliği,
Yurdun egemenliği...

En yüce dağımız o,
En güzel çağımız o,
Varımız, yoğumuz o,
Çocuk evin şenliği,
Yurdun egemenliği...

Şiirde aşağıdaki kelimelerden hangisinin eş anlamlısı yoktur?

- A) Sene
- B) Neşe
- C) Hâkimiyet
- D) Vatan

10. Semiha, Türkçe defterinde noktalama işaretleri için renkli kalem kullanmayı seven bir öğrencidir. Semiha'nın her bir noktalama işareti için kullandığı renk değişmemekle birlikte şu şekildedir:

Nokta:	•	Kırmızı
Virgül:	,	Mavi
Ünlem:	!	Yeşil
Soru İşareti:	?	Pembe

Semiha, sayfasının bu bölümünde sadece mavi ve pembe renklerin olmasını istediğine göre hangi seçenekteki cümleyi defterine yazmalıdır?

- A) Kardeşin bu kadar büyük görünmesine rağmen 3 () sınıfta mı okuyor ()
- B) Vah vah () şu yaşında böylesine büyük sorumluluklar almak zorunda kaldı yavrucağ ()
- C) Türkçe () Matematik ve Görsel Sanatlar ödevlerini yapmayı unutmazsın değil mi ()
- D) Yaşasın () Gece gündüz demeden çalışmamın karşılığında sınavı kazanmışım ()

A

11.

ASROBOT:

Bu sevimli oyuncak önüne çıkan engellerden sakınarak etrafta geziniyor. Harekete geçtiğinde çevresine kızılötesi ışınlar gönderiyor. Robotun rotasında herhangi bir engel varsa ışınlar nesneye çarpıyor ve oyuncağın alıcısına geri dönüyor. Nasıl yarasalar ses çıkarıp ses dalgaları ağaçlara çarparak geri döndüğünde karşısına ne çıktığını biliyorsa Astrobot da bu şekilde yönünü değiştiriyor.

KAMIGAMI:

Kamigamilerin vücut parçaları, origami (katlama) tarzında sağlam plastikten yapıldı. Bir uygulama kablosuz şekilde motorlarını çalıştırıyor ve böylece etrafta gezinebiliyorlar. Tasarımcılar Kamigamilerin donanımını bacakları gerçek bir böcekmiş gibi hareket edecek şekilde tasarladı. Böcekler koşarken altı bacağından üçünü daima yere koyar. Kamigami de aynı şekilde koşuyor. Bu taklit etme teknolojisine biyobenzetim deniyor. Yunusların yüzme tekniklerini taklit eden yüzücüler gibi...

Hangisi bu iki oyuncağın ortak özelliklerinden biridir?

- A) Yapımında biyobenzetimden yararlanılması
- B) Dayanıklı plastik malzemeden üretilmeleri
- C) Önlerine çıkan engelleri algılamaları
- D) Çevrelerine kızılötesi ışınlar yaymaları

12.

HER YERDE EŞİTLİK

Görsel ve başlığın kullanıldığı metnin konusu hangisi olabilir?

- A) Milli mücadelenin kadın kahramanları
- B) Eğitim sistemimizin güncel sorunları
- C) Atatürk'ün kızların eğitimine verdiği önem
- D) Atatürk'ün akılcılık ve bilimsellik anlayışı

13. ATATÜRK'ÜN BAŞARI İLKESİ

Amerikalı gazeteci bir gün Atatürk'e:
- İşlerinizde nasıl başarılı oluyorsunuz, diye sormuştu. Atatürk şu cevabı verdi:
- Ben bir işte nasıl başarılı olacağımı düşünmem. O işi başarmama neler engel olabilir, bunları düşünürüm. Engelleri ortadan kaldırdın mı işler kendi kendine yürür.

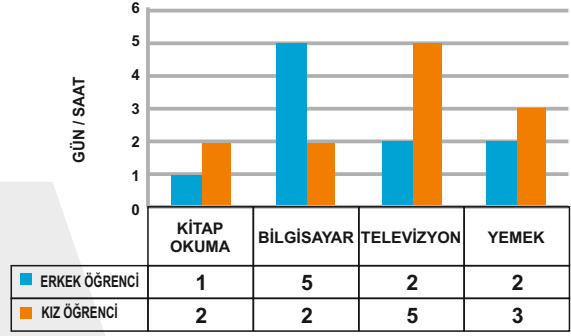
Metne göre Atatürk'ün sözünde asıl anlatılmak istenen nedir?

- A) Başarı yolundaki en büyük engel ön yargılarımızdır.
- B) Sürekli mazeret üretmek başarısızlığı telafi edemez.
- C) Başarılı olmak için çok çalışmak ve fedakârlık yapmak gerekir.
- D) Karşımıza çıkan sorunları çözersek başarıya rahatça ulaşabiliriz.

A

14. Aşağıda verilen grafikte erkek ve kız öğrencilerin gün içerisindeki aktiviteleri verilmiştir.

GÜNLÜK AKTİVİTELER

Bu grafiğe göre hangisi söylenebilir?

- A) Erkek öğrencilerin televizyon izleme süreleri ile kız öğrencilerin bilgisayar oynama süreleri eşittir.
- B) Kız öğrencilerin kitap okuma süreleri erkek öğrencilerin kitap okuma sürelerinden azdır.
- C) Kız öğrencilerin kitap okuma ve bilgisayarla oynama süreleri erkek öğrencilere göre daha fazladır.
- D) Erkek öğrencilerin yemek süreleri daha az olduğundan bilgisayarla oynamak için fazladan vakitleri olmuştur.

15. "Ayşe, kardeşinin dağıttığı oyuncakları her gün toplardı." cümlesindeki altı çizili kelimelerin arasındaki anlam ilişkisi hangisinde vardır?

- A) Haklıyla haksızı birbirinden ayırmak gerekir.
- B) Ablamızın sinemaya gitmesine izin verilirken bize verilmez.
- C) Huzurlu insanların huzursuzluktan beslendiklerini söyleyemeyiz.
- D) Sabah erkenden gelip gece evine gitti.

A

16. 1) Sokak hayvanları zor koşullarda yaşamaya çalışıyorlar. 2) Artan yemekleri çöpe atmak yerine onlara verelim. Özellikle sıcak havalarda bir kap suyumuzu onlarla paylaşalım. 3) Hayvanlara eziyet etmek çok yanlıştır, bu şekilde davranan arkadaşlarımızı uyaralım. 4) Baktığımız hayvanları düzenli besleyelim, onların aşularını zamanında yaptıralım. 5) Kuşların, karıncaların yuvalarını bozmayalım. 6) Hayvanları korkutmayalım. 7) Soğuklarda onlara kartondan evler yapalım. 8) Hayvanlara ihtiyaç duydukları sevgiyi verelim.

Numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde hayvanlara karşı yapılan olumsuz davranışlar belirtilmiştir?

- A) 1 - 3 - 5
- B) 3 - 5 - 6
- C) 4 - 3 - 6
- D) 2 - 5 - 7

17. Hangisinde diğerlerinden farklı bir anlatıcı kullanılmıştır?

- A) Ahmet atı tuttu, at uysaldı; üstüne bindi, aşağılara sürdü.
- B) Akşam yemeğinden sonra gardırobun üstünden mektup kutularını indirdim.
- C) Kayık sağa sola sallarken denizin üstüne fırlamış yüzen kürekleri gördüler.
- D) Alacakaranlık basarken köprüye gelmeden sözcünün hemen sol tarafında oturarak hayvanları izledi.

18. Öğretmenimiz bizi çocuk sanıyor. Tamam, aslında çocuğuz ama onun hayal ettiği kadar da çocuk değiliz. Bugün bize yabancılardan şeker, pasta almamamız; tanımadığımız insanlar bizi bir yerlere götürmek isterse reddetmemiz gerektiğini anlatıyor. Bize ne ikram ederlerse etsinler, "Hayır!" demeliymişiz. Bunu bebekler bile bilir...

Çocuk neyden şikâyet etmektedir?

- A) İstedikleri yerlere gidememelerinden
- B) Yabancılardan pasta kabul edilmemesinden
- C) Söyledikleri her şeye "Hayır!" denilmesinden
- D) Bir şey bilmediklerinin zannedilmesinden

19. Hangisinde altı çizili sözcük sestese değildir?

- A) Bahar aylarında ailece kıra gitmeyi severlerdi.
- B) Boz topraklar bile bahar gelince yeşile boyanır.
- C) Atları sevmesinin en önemli sebebi dostluklarıydı.
- D) Ondaki bu hayvan sevgisi küçük yaşlardan beri vardı.

20. (I) İnsanlar yüzyıllar boyunca odun, kömür, tezek gibi doğal yakıtlar kullanmıştır. (II) Ancak bunlar kadar bilinmeyen yakıtlar da vardır. (III) Yareta, Güney Amerika dağlarında yetişen küçük, parlak, yeşil bir bitkidir. (IV) Kolay tutuşabildiği için yerli halk tarafından yakıt olarak kullanılır.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde sebep-sonuç ilişkisi vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

21. GERİ DÖNÜŞÜMCÜ TIRTIL

İspanya'da bir aracı, tırtılların naylon poşet yediğini fark etti ve bu bilgiyi bilim insanları ile paylaştı.Yapılan araştırma sonucunda tırtılların salgıladıkları özel bir enzimle naylonu çok hızlı bir şekilde yok ettiği anlaşıldı.Üstelik bunu yaparken tırtıllar da zarar görmüyor.Bu keşif sayesinde doğadan yüzlerce yıl yok olmayan o baş belası naylon poşetlerden kurtulmanın yolu da bulunmuş oldu.

Bu haber metninden hangisi çıkarılamaz?

- A) Tırtıllar sayesinde poşet kullanımını sınırlamaya gerek kalmamıştır.
- B) Tırtıllar poşetleri yok ederken kendileri bundan olumsuz etkilenmez.
- C) Tırtılların poşet yeme özelliği tesadüfen fark edilmiştir.
- D) Tırtılların doğaya önemli bir katkı yapması beklenmektedir.

22.

Görselle verilmek istenen ileti hangisidir?

- A)Çocuklar, büyüklerin yaptıklarını taklit eder.
- B)Davranışlarımızla çocuklara örnek olmalıyız.
- C)Çocukluk, hiçbir yaşta insanı terk etmez.
- D)Çocuklar, eğlenerek daha çabuk öğrenir.

A

23. Selin, kardeşlerine baktığı için kendi eğitimi hep bir adım geriden geliyordu.

Altı çizili kelimenin cümleye kattığı anlam hangisinde vardır?

- A)Doktor, hastaya iyice bakmak için öksürmesini istedi.
- B)Yurttaki öğrencilere nöbetçi öğretmenler bakıyordu.
- C)Limana bakan penceresinden deniz görünürdü.
- D)Her tarafa baktım ama kalemimi bulamadım.

24. Yaz sonlarıydı. Bir yandan İngiliz askerler sınırlarımızı yokluyor bir yandan da casuslar ve asiler cephe gerisine sızıp kendi elleriyle tren ve ulaşım yollarını bozuyordu. Bir gün haber geldi. Yakınlarda bir köy asiler tarafından ateşe verilmişti. Çok sayıda yaralı olduğu da söylenmişti. Sıhhiyeciler ve bir bölük askerle köye gittik...

Metinde hangi sorunun cevabı bulunmamaktadır?

- A)Tren ve ulaşım yollarını kimler bozmuştur?
- B)Ateşe verilen köye kimler gitmiştir?
- C)Ölü sayısı hakkında ne söylenmiştir?
- D)Olay hangi mevsimde gerçekleşmiştir?

25. (1)“Satrançta büyük ustalar en iyi hamleyi nasıl buluyorlar?” diye merak edenleriniz ya da peş peşe sıraladıkları müthiş hamlelere şaşırmanız vardır.(2) Gelecekte onlar gibi olabilmek her satranç oyuncusunun düşlerini süsler. (3)Peki, bu nasıl mümkün olacak? Çok basit!(4) Onlar, sizin yaşlarınızdan itibaren düzenli bir şekilde çalışmaya başlayarak kendilerini geliştirdiler.

Metnin ana fikrine en yakın olan cümle hangisidir?

- A)1
- B)2
- C)3
- D)4

T.C. TEKİRDAĞ VALİLİĞİ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ

02822612011 / 139

0 282 261 87 22

<http://tekirdagodm.meb.gov.tr>

odm59@meb.gov.tr

Tekirdag_Odm